

4. samm: Töetervishoiu ja tööohutuse tegevuskava koostamine

Mis on 4. sammu eesmärgid? Mis on riskianalüüsi meeskonna (töögrupi) ülesanded?
Kuidas kaasata töötajaid? Kes on fookusgrupp?
Kuidas fookusgruppi juhtida?
Kuidas kavandada tegevusi riski hindamise tulemust arvestades?
Mis on ettevõtte töetervishoiu ja tööohutuse tegevuskava?
Kuidas kasutada töetervishoiu ja tööohutuse tegevuskava ERA-kontoritöö?

Mis on 4. sammu eesmärgid? Mis on riskianalüüsi meeskonna ülesanded?

NB!

Käesoleval sammu peamine eesmärk:

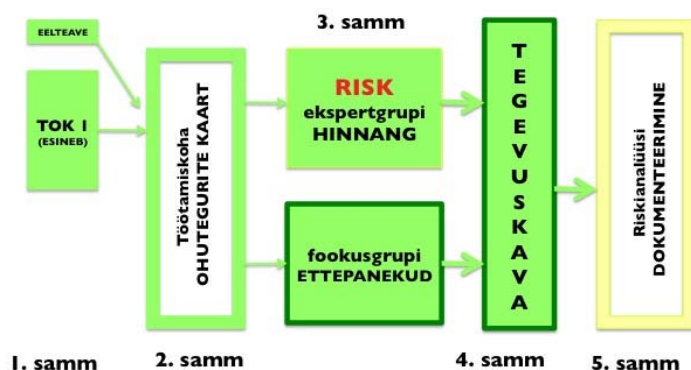
- ettevõtte töetervishoiu ja tööohutuse tegevuskava koostamine

Riskianalüüsi meeskonna liikmetel on soovitatav:

1. kokku koguda tegevuskava loomiseks vajaminev teave: (a) riskide hindamise tulemused, (b) töötajate ettepanekud, (c) küsitlust (TOK) läbiviinud riskianalüüsi meeskonna liikme ettepanekud, (d) fookusgrupi ettepanekud meetmetest ohuteguri ohjamiseks
2. analüüsida teavet
3. koostada ettevõtte töetervishoiu ja tööohutuse tegevuskava

Teabe liikumise skeem

TEABE LIIKUMINE (4. samm)

Kuidas kaasata töötajaid? Kes on fookusgrupp?

Riskianalüüsi läbiviimiseks on soovitatav moodustada **FOOKUSGRUPPE**, kuhu kutsutakse ettevõtte töötajad, kelle töökeskkonnas esines ja/või keda häirisid sarnased ohutegurid

Näiteks: valgustus

Fookusgrupi töö eesmärk on teha ettepanekuid vajalike abinõude rakendamiseks iga riski tekitava töökeskkonna ohuteguri kõrvaldamiseks või selle mõju minimiseerimiseks

Fookusgrupi ideaalne suurus on 7 ± 2 töötajat

Suuremaid fookusgruppe on raskem juhtida:

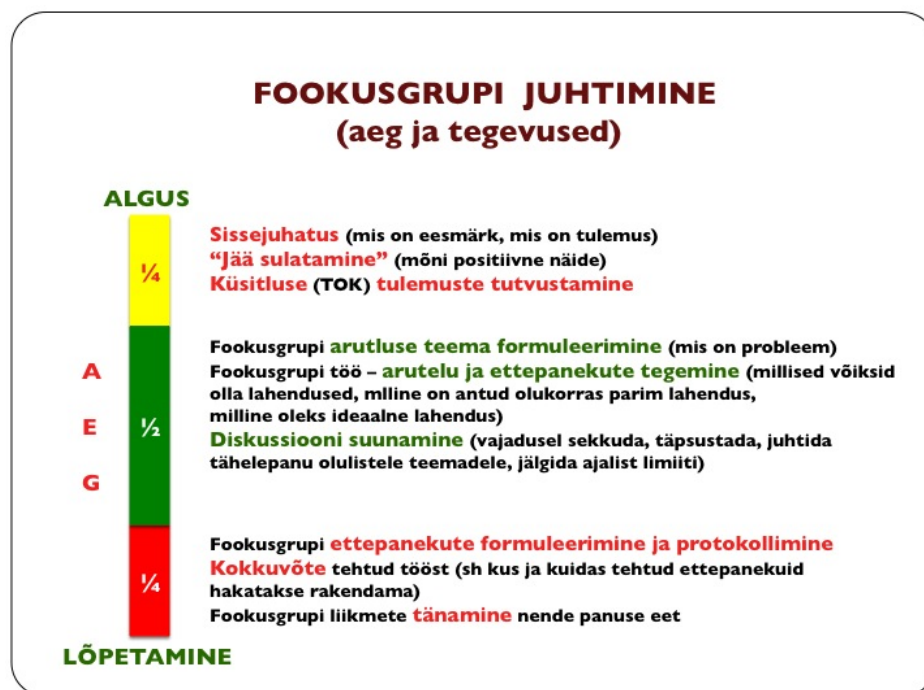
- varitseb oht fookusgrupi lagunemiseks või jagunemiseks kaheks kokkulepet vältivaks grupiks (näiteks, millegi poolt ja vastu)
- fookusgrupis osalevatel töötajatel on raskem oma arvamust avaldada või üldse sõna saada
- arutatavad teemad on sensitiivsed, emotsionaalsed ja töötaja jaoks olulised
- fookusgrupi töö eesmärgiks on ideede genereerimine, lahenduste leidmine, ettepanekute tegemine rakendatavate meetmete kohta

Kuidas fookusgruppi juhtida?

Fookusgrupi juhtimine tähendab enam modereerimist ja eestvedamist (liidriks olemist) kui juhtimist tavatähenduses

Fookusgrupi läbiviimise aeg on 20-st minutist kuni 1,5 tunnini. Fookusgruppe viiakse läbi tööajal ja tööruumis

Fookusgrupi juhtimise skeem

Fookusgrupi töö läbiviimiseks sobib ruum, kus:

- töötajad saavad mugavalt istuda
- saab vältida segamist (näiteks: telefonide pidevat helisemist)
- toolid on astetud U või O kujuliselt (selleks, et fookusgrupis osalevad töötajad kuuleksid ja näeksid kõnelejat)

Fookusgrupi juhtimisel on vajalikud:

- paberid märkmete tegemiseks (sh osavõtivatele töötajatele)
- kirjutusvahendid
- osavõtjate registreerimisleht
- küsitluste (TOK) tulemused
- soovitatavalt pabertahvel ja markerid
- arvuti ja projektor

Riiskianalüüsi meeskonna tegevused pärast fookusgrupi läbiviimist:

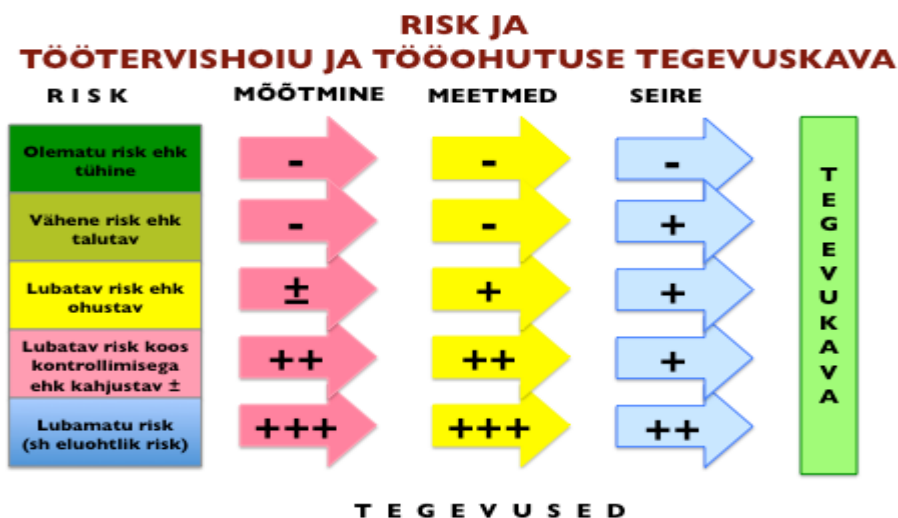
- fookusgrupi poolt tehtud ettepanekute analüüs (tehtud märkmete alusel)
- lühike kokkuvõtte fookusgrupi tööst ja tehtud ettepanekutest (vajadusel ka esitatud põhjendustest)
- fookusgrupi poolt tehtud ettepanekute arvessevõtmine ettevõtte töötervishoiu- ja tööohutusealase tegevuskava koostamisel

Kuidas kavandada tegevusi riski hindamise tulemust arvestades?

Kui risk on:

- olematu ehk tühine – meetmeid rakendada ei tule
- vähene ehk talutav – ei eelda ettevaatusabinõude kasutuselevõtmist, küll aga riskide kontrollimist st vajalik on tagada, et see nii ka püsiks
- lubatav ehk ohustav – risk on vastuvõetavalt madalal tasemel, kuid soovitatav on kavandada tegevusi riskitaseme alandamiseks
- lubatav risk koos kontrollimisega ehk kahjustav ± - on vajalik riski suuruse üksikasjalik hindamine ning võimalikult kiire riski vähendamine sobivate ettevaatusabinõude rakendamisega
- lubamatu (sh eluohtlik) – töötamine on (enamasti) keelatud kuni riski kõrvaldamiseni

Tegevuste kavandamise skeem

Töökeskkonna ohutegurite mõõtmine toimub vastavalt [Mõõteseadusele](#)

Vaata lisaks:

mõõtmine; pädev mõõtja; normid

Mis on ettevõtte tervishoiu ja tööohutuse tegevuskava?

TEGEVUSKAVA on töökeskkonnavalaste tegevuste dokumenteerimine, mis kajastab, kuidas on ettevõttes korraldatud tervishoiu ja tööohutuse probleemide lahendamine. Tegevuskava peaks sisaldama plaanitavaid meetmeid töökeskkonna edasiseks paremustamiseks ehk riskide vähendamiseks. Iga plaanitava meetme puhul tuleks ära märkida tähtaeg ja vastutav täitja. Tervishoiu ja tööohutuse tegevuskava kajastab lisaks töökeskkonna ohtudega seotud riskidele ka meetmeid riskide ohjamiseks (Mida tehakse? Kes teeb? Millal teeb? Kes vastutab?)

Näide: riskiks on värelev valgus

Tegevusd:

1. selgitada, kellele ja kuivõrd häirivalt mõjub
2. selgitada väreleva valguse asendamise võimalused mittevärelevaga
3. tellida sagedusmuundurite paigaldamine (või uued valgustid vastavalt projekteile vm)

Valikuvõimalused meetmeteks:

meetmete hierarhia riski ohjamiseks on üles ehitatud loogikale – ei ole ohutegurit, ei ole probleemi:

- **kõrvaldamine** – ohuteguri (ja sellest tulenevalt ka riski) kõrvaldamine on esimene valik

Ideaalne lahendus on selline, kus ohutegur kõrvaldatakse täielikult. See on kõige tõhusam riski ohjamise meede. Selle meetme rakendamist soovitatakse alati kõige esimesena kaaluda

Juhul kui ohutegurit ei ole võimalik töökeskkonnast täielikult kõrvaldada, siis on mitmeid ohuteguri ohjamise meetmeid, mis kõik on suunatud riski ära hoidmisele või ohuteguri kestvuse minimeerimisele:

- **asendamine** – vähem kahjuliku materjaliga, tööprotsessiga, tehnilise vahendiga või töövahendiga

- **ümberkorraldamine** – töövahendeid või tööprotsesse

- **isoleerimine** – ohuteguri isoleerimine (läbi) insener-tehniliste lahenduste abil, eraldades töötaja ohutegurist

- **tehniline kontroll** - vastava tehnilise süsteemi paigaldamine ohuteguri esinemise vältimiseks, töövahendite ja seadmete korrashoidmine

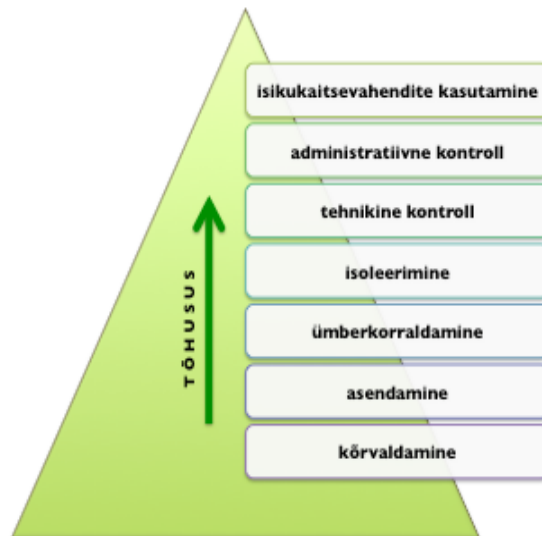
- **administratiivne kontroll** – tähendab nende meetmete kasutamist, mis minimeerivad tekkivat riski ohuteguriga kokkupuutel. Selleks kasutatakse mitmeid protseduure, instruksioone (juhendeid), mis piiravad ohuteguriga kokkupuute aega või osundavad mõne muu mooduse riski vähendamiseks
Näiteks: tööala korrashoid, ohumärguande kasutamine, töökorralduse muutmine, töötervishoiu- ja ohutusalase dokumentatsiooni väljatöötamine, väljaõppe või juhendamise läbiviimine, töötajate tervisekontroll

- **isikukaitsevahendite kasutamine** – kasutatakse juhul, kui ohutegurit (ja sellest tulenevat riski) ei ole võimalik minimeerida teiste meetmetega. Isikukaitsevahendid on viimane tõke ohuteguri ja töötaja vahel. Selle meetme abil ei saa muuta ohutegurit, vaid see tugineb töötaja käitumise muutmisele (kasutada isikukaitsevahendit). Meetme edukus sõltub kohase isikukaitsevahendi: (a) valikust, (b) korrektsest ja õigest kasutamisest, (c) korrashoidmisest

Reeglina tuleks eelistada ühiskaitsevahendeid isikukaitsevahenditele

Riski ohjamise meetmete skeem

MEETMETE HIERARHIA RISKI OHJAMISEKS

Meetmed riski ohjamiseks kajastatakse tervishoiu ja tööohutuse tegevuskavas ja hõlmavad:

- tööalaste riskide ennetamist
 - teabe andmist töötajale tema töökeskkonna (a) ohutegurite ja (b) riskide kohta
 - koolituse pakkumist töötajale
 - vajalike abinõude rakendamist iga riski tekitava töökeskkonna ohuteguri kõrvaldamiseks või selle mõju minimeerimiseks
- (Tervishoiu ja tööohutuse seadus)

Vaata lisaks:
tegevuskava koostamine

Kuidas kasutada tervishoiu ja tööohutuse tegevuskava OTT-kontoritöö?

Tervishoiu ja tööohutuse **TEGEVUSKAVA** OTT-kontoritöö (Excel tabel) hõlmab

	SPIKKER	INFO
Ohutegur	loetletud on kõik ohutegurid, mis olid TOK-s nimetatud	loetelu vastavalt TOK-le
Kasutusel olevad meetmed		täita vastavalt sellele, millised meetmed on antud ohuteguri suhtes kasutusel
Risk (töötaja tervis)		riski kalkulaatorist
Norm	piinormid (juhul, kui	töökeskkonna käsiraamat; õigusaktid;

	õigusaktid need ette näevad), soovituslikud normid	standardid
Kavandatavad tegevused	tegvuste näidis	täita vastavalt sellele, millised meetmed kavatakse kasutusele võtta
Tegija(d)		täita vastavalt sellele, kes viib või viivad kavatud meetmeid ellu
Vastutaja		vastutaja nimi, ametikoht
Tähtaeg		kuupäev
Tegelik teostus		kuupäev
Selgitused, märkused		vajalikud selgitused või lisamärkused

Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava OTT-kontoritöö on täidetav Excel tabelis. Tegevuskavas (Excel tabelis) täitke ainult need lahtrid, kus hinnati töökeskkonna ohuteguriga seotud riski. Juhul, kui tegevuskavas oleva ohuteguri puhul riski ei esinenud ja riski ei hinnatud, jätke tabeli lahter tühjaks. Kui kõik hinnatud riskid on tegevuskavasse kantud (Excel tabel), siis avage tegevuskava järgmine lehekülg (Excel tabelis), kus on töökeskkonna ja tööohutuse tegevuskava vormistatud A4 formaadis väljatrükkimiseks.

[Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava \(LINK\)](#)

Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava (Excel tabel) näidis

TÖÖTERVISHOIU JA TÖÖOHUTUSE TEGEVUSKAVA (näidis)

Ohutegur	Kasutusel-olevad meetmed	Risk (töötaja tervis)	Norm	Kavandatavad tegevused	Tegija	Vastutaja	Tähtaeg	Tegelik teostus (kuupäev)	Selgitused, märkused
F.1. Tooruum			Hooned ja tooruumid	1. 2. 3.					

Töötaja kohta tööruumis peab olema õhuruumi vähemalt 10m³ (õhuruumi arvestusel võetakse ruumi kõrgusest arvesse kuni 3,5m)